

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Utlendingsdirektoratet
Politidirektoratet

Nr.
G-31/2020

Vår ref
20/1648

Dato
07.12.2020

G-31/2020 – Arbeid relatert til covid-19-pandemien i helse- og omsorgssektoren - unntak fra begrensninger i retten til å arbeide

1. Bakgrunn

I mars–april 2020 ble personer med helsefaglig kompetanse oppfordret til å melde seg som reservepersonell i helse- og omsorgssektoren for å sikre driften i en krevende periode. Selv om situasjonen med pandemien er mer oversiktlig nå enn i vår, gjelder fortsatt omfattende smitteverntiltak. Dette krever ekstra bemanning i helse- og omsorgssektoren, bl.a. for å verne om risikogrupper. Videre er det satt inn ekstra arbeidskraft på sykehus og teststasjoner for utstrakt testing av covid-19.

Utlendingsmyndighetene har mottatt henvendelser fra utlendinger i Norge med helsefaglig kompetanse som har ønsket å bidra med arbeidsinnsats i helse- og omsorgssektoren under pandemien, men som har begrenset adgang til å arbeide i riket. Dette gjelder bl.a. de følgende gruppene:

- Studenter som tar utdanning innen helse- og omsorgsfagene. Studenttillatelsen gir bare adgang til å arbeide inntil 20 timer per uke.
- Helsepersonell som har oppholdstillatelse med rett til å arbeide i Norge, men hvor tillatelsen er begrenset til en viss stilling, sektor/bransje, arbeidstype eller arbeidsgiver, og hvor vedkommende i tillegg ønsker å jobbe med pandemi-relatert arbeid for andre arbeidsgivere.

Justis- og beredskapsdepartementet ønsker at utlendinger som vil bidra med covid-19-relatert arbeid i helse- og omsorgssektoren kan gjøre dette uten hinder av begrensninger i oppholdstillatelsen.

2. Utlendingsforskriften § 1-1 ellefte ledd: Unntak i en krisesituasjon

Utlendingsforskriften § 1-1 ellefte ledd fastsetter:

«Etter beslutning fra departementet kan det gjøres unntak fra kravet om oppholdstillatelse for utlendinger som skal utføre arbeid i forbindelse med en krisesituasjon i riket.»

Det foreligger i dag en ekstraordinær krisesituasjon, som det er grunn til å tro at vil vedvare en periode. I en slik situasjon gir bestemmelsen adgang til å gjøre unntak fra kravet om oppholdstillatelse *i sin helhet*. Ut fra en «fra det mer til det mindre»-betraktning anser departementet at bestemmelsen også gir adgang til å gjøre unntak fra *begrensninger* i allerede utstedte oppholdstillatelser.

3. Departementets beslutning

Departementet beslutter herved at det skal gjøres unntak fra *utlendingsrettslige* begrensninger i adgangen til å arbeide for utlendinger som skal utføre arbeid relatert til covid-19-pandemien i helse- og omsorgssektoren. Det skal altså ses bort fra begrensninger knyttet til timeantall, stilling, arbeidsgiver mv. som fremgår av oppholdstillatelsen eller regelverket. Adgangen til å arbeide skal for disse utlendingene utelukkende reguleres av de *arbeidsrettslige* reglene og tariffavtalene som gjelder for sektoren.

For at utlendingen skal være omfattet av unntaket, må alle de følgende vilkårene være oppfylt:

- a) Utlendingen må ha lovlig opphold i riket
- b) Utlendingen må være helsepersonell iht. helsepersonelloven § 3
- c) Arbeidet må være i helse- og omsorgssektoren
- d) Arbeidet må være covid-19-relatert
- e) Utlendingen skal ha lønns- og arbeidsvilkår i tråd med gjeldende tariffavtale eller regulativ i sektoren

Unntaksordningen trer i kraft 07.12, og gjelder frem til og med 31. mai 2021. Fra 1. juni 2021 inntreer igjen de ordinære begrensningene i adgangen til å arbeide, uavhengig av om utlendingens arbeidskontrakt i helse- og omsorgssektoren utløper på et senere tidspunkt. Departementet vil foreta en ny vurdering av behovet for forlengelse når utløpsdatoen nærmer seg.

Ordningen gjelder umiddelbart for alle som omfattes og skal ikke godkjennes individuelt gjennom vedtak eller bekreftelser fra utlendingsmyndighetene for den enkelte utlending. Arbeidsgiver har ansvaret for at utlendingen fyller vilkårene for å være omfattet av unntaksordningen.

4. Nærmere om vilkårene for unntaksordningen

4.1 Bokstav a: Lovlig opphold

Utlendingen må ha lovlig opphold i Norge. I prinsippet gjelder ordningen både tredjelandsborgere og utlendinger som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen, men siden adgangen til å ta arbeid ikke er begrenset for sistnevnte gruppe (EØS/EFTA), vil disse ikke ha behov for å benytte seg av unntaksordningen.

Kravet til lovlig opphold innebærer derfor i praksis at utlendingen er en tredjelandsborger som enten

- har oppholdstillatelse i Norge, eller
- har rett til fortsatt opphold i Norge mens søknad om fornyelse av oppholdstillatelsen, ev. søknad om opphold på nytt grunnlag, er til behandling, jf. utlendingsloven § 61 sjette og syvende ledd, eller
- har rett til å fremme søknad fra riket, jf. utlendingsforskriften § 10-1, og venter på avgjørelse i saken sin.

Unntaket gjelder i prinsippet også for personer som har lovlig korttidsopphold (tre måneder) gjennom besøk (visumfritt eller med gyldig visum), men i slike tilfeller vil som regel ikke vilkåret om at utlendingen må være helsepersonell være oppfylt, jf. bokstav b. Et slikt arbeidsforhold ville heller ikke kunne vare utover de tre månedene utlendingen har lovlig opphold her. Også asylsøkere har lovlig opphold i Norge så lenge asylsøknaden er til behandling, og de er dermed omfattet av rundskrivet her.

Det covid-19-relaterte arbeidet er forutsatt utført *ved siden av* det utlendingen har fått oppholdstillatelse for, og ikke i stedet for det. Arbeidet skal altså utføres *i tillegg til* utlendingens studier, hovedjobb eller næringsvirksomhet som danner grunnlag for det lovlige oppholdet.

Adgangen til å ta arbeid i helse- og omsorgssektoren relatert til covid-19 faller bort hvis det lovlige oppholdet (oppholdstillatelse, visum mv.) opphører.

4.2 Bokstav b: Helsepersonell iht. helsepersonelloven § 3

Unntaket gjelder utlendinger som – når de har tiltrådt stillingen – vil være omfattet av definisjonen av «helsepersonell» i helsepersonelloven § 3. Helsepersonelloven § 3 første til tredje ledd lyder:

«Med helsepersonell menes i denne lov:

1. personell med autorisasjon etter § 48 a eller lisens etter § 49,
2. personell i helse- og omsorgstjenesten eller i apotek som utfører handlinger som nevnt i tredje ledd,
3. elever og studenter som i forbindelse med helsefaglig opplæring utfører handlinger som nevnt i tredje ledd.

Departementet kan i forskrift bestemme at loven eller enkelte bestemmelser i loven skal gjelde for nærmere angitt personell som ikke omfattes av første ledd, herunder

personell som Norge etter folkerettslige regler er forpliktet til å gi rett til å utøve yrke som helsepersonell midlertidig i Norge uten norsk autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning.

Med helsehjelp menes enhver handling som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål og som utføres av helsepersonell.»

Departementet presiserer at helsepersonell som jobber i apotek ikke vil være omfattet av ordningen, da ordningen er begrenset til helse- og omsorgstjenesten, jf. pkt. 4.3 nedenfor.

4.3 Bokstav c: Arbeidet må være i helse- og omsorgssektoren

At arbeidet må være i helse- og omsorgssektoren innebærer at virksomheten må omfattes av spesialisthelsetjenesteloven eller helse- og omsorgstjenesteloven.

Spesialisthelsetjenesteloven omfatter de offentlige og private spesialisthelsetjenestene. Helse- og omsorgstjenesteloven omfatter den kommunale helse- og omsorgstjenesten, inkludert private som har avtale med kommunen, men ikke de helprivate. Apotekene er ikke omfattet.

4.4 Bokstav d: Arbeidet må være covid-19-relatert

Arbeidet vil åpenbart være covid-19-relatert hvis stillingen direkte innebærer behandling av pasienter med covid-19 eller testing av covid-19. Unntaksordningen vil imidlertid være mer vidtrekkende enn dette. Som nevnt innledningsvis, gjelder fortsatt omfattende smitteverntiltak, og dette krever ekstra bemanning i helse- og omsorgssektoren generelt for å verne om risikogrupper. Arbeid som dekker et slikt behov vil anses som covid-19-relatert arbeid i denne forbindelse. At ansatte er satt i karantene og det dermed blir behov for ekstra personell til å dekke opp for fraværet, vil også være å anse som covid-19-relatert arbeid i denne sammenheng. Hensikten med ordningen er å bidra til at helse- og omsorgssektoren blir tilført tilstrekkelige ressurser på alle felt hvor kapasiteten blir redusert som følge av covid-19-pandemien på den ene eller andre måten.

4.5 Bokstav e: Lønns- og arbeidsvilkår i tråd med gjeldende tariffavtaler eller regulativ

Utlendinger som utfører arbeid relatert til covid-19, skal ikke ha dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende tariffavtaler eller regulativ i sektoren.

Arbeidsgiver skal inngå en arbeidskontrakt med utlendingen som er innenfor rammene av arbeidsmiljøloven og gjeldende tariffavtaler. Det er også en forutsetning at det er

faglig forsvarlig å la utlendingen arbeide, bl.a. med tanke på arbeidstidsbegrensinger, herunder nødvendig hviletid, og forebygging av smittespredning.

Med hilsen

Nina E. D. Mørk (e.f.)
avdelingsdirektør

Cecilie Fjelberg
fagdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur